

249

На основу члана 18. став 1. Закона о образовању одраслих ("Службени гласник Републике Српске", бр. 59/09 и 1/12) и члана 82. став 2. Закона о републичкој управи ("Службени гласник Републике Српске", бр. 118/08, 11/09, 74/10, 86/10, 24/12, 121/12, 15/16 и 57/16), на приједлог Завода за образовање одраслих, министар саобраћаја и веза доноси

ПРОГРАМ ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОГ ВОЗАЧА МОТОРНОГ ВОЗИЛА

Члан 1.

Овим програмом утврђују се циљ, наставни садржаји, услови за упис, облик извођења, трајање и начин провјере, кадровски, дидактички и просторни услови за извођење програма за оспособљавање за професионалног возача моторног возила, напредовање и завршетак програма, као и начин евалуације програма и постигнућа у учењу.

Члан 2.

Циљ овог програма је оспособљавање полазника за самостално и безбједно обављање послова професионалног возача моторних возила.

Члан 3.

Садржај овог програма са утврђеним циљем, обликом извођења, трајањем Програма и начином провјере, кадровским, дидактичким и просторним условима за извођење Програма, условима за упис, напредовањем и завршетком Програма, начином евалуације Програма и постигнућа у учењу налази се у Прилогу овог програма и чини његов саставни дио.

Члан 4.

Услови за упис у овај програм су:

- 1) најмање завршена основна школа,
- 2) љекарско увјерење о здравственим и психофизичким способностима за рад на пословима возача моторних возила,
- 3) положен возачки испит одговарајуће категорије, односно возачка дозвола за одговарајуће категорије.

Члан 5.

Овај програм траје укупно 280 часова, од којих 260 часова теоретске наставе и 20 часова практичне наставе.

Члан 6.

Током оспособљавања врши се стално праћење нивоа овладаности радним компетенцијама сваког полазника помоћу листа за праћење тока оспособљавања.

Члан 7.

Провјера савладаности Програма оспособљавања спроводи се полагањем испита провјере, који се организује у просторијама гдје се полазник оспособљавао и условима у којима се оспособљавао.

Члан 8.

- (1) Оцјену о стеченим компетенцијама даје испитна комисија.
- (2) Комисију чине најмање три члана који испуњавају исте услове који су предвиђени за наставнике, односно лица која изводе наставу у складу са овим правилником.

Члан 9.

- (1) Испитом се провјеравају стечена теоретска знања и радне компетенције.
- (2) Испит се вреднује са највише 100 бодова.

Члан 10.

(1) Провјера стечених теоретских знања обавља се тестом знања, који се полаже писмено и вреднује са највише 50 бодова.

(2) Тест знања састоји се из два дијела:

1) први дио састоји се из питања која укључују избор између понуђених одговора и питања која захтијевају директан одговор или питања која су комбинација тих двију врста,

2) други дио састоји се од задатака са практичним примјерима.

Члан 11.

(1) Провјера стечених радних компетенција обухвата:

1) испит за оцјену оспособљености за рационалну вожњу у складу са прописима из безбједности саобраћаја, који траје најмање 90 минута,

2) провјеру практичних знања у трајању од најмање 30 минута.

(2) Провјера стечених радних компетенција може се оцијенити са највише 50 бодова.

Члан 12.

(1) Успјех на испиту провјере зависи од укупног броја бодова које је полазник стекао на тесту знања и извршавањем радног задатка.

(2) Бодови се преводе у успјех.

(3) Скала успјешности је тростепена и будује се на следећи начин:

1) недовољно до 51 бода,

2) добро од 51 до 75 бодова,

3) одлично од 76 до 100 бодова.

(4) Полазник који не положи испит провјере може, без додатног оспособљавања, приступити поновном полагању испита.

Члан 13.

Теоретску и практичну наставу може да изводи лице које има одговарајућу стручну спрему и звање, и то:

1) дипломирани инжењер саобраћаја за комплетан наставни садржај,

2) дипломирани инжењер машинства за наставни садржај 1. Рационална вожња заснована на прописима из области безбједности саобраћаја.

Члан 14.

(1) Теоретска настава изводи се у просторијама учионог типа са условима за приказивање презентација и видео-записа, као и осталим материјалом потребним за рад.

(2) Практична настава изводи се у просторима гдје се налазе услови и радна мјеста који обезбеђују услове за извођење планираног нивоа практичне наставе.

Члан 15.

По завршетку Програма стиче се јавна исправа "Увјерење о оспособљавању", у које се уписује податак да је Програм усклађен са Правилником о стручној оспособљености возача, условима и поступком издавања легитимације за возача моторних возила и Директивом 2003/59/EZ.

Члан 16.

На крају овог програма учесници су дужни попунити евалуациони упитник, на основу којег се врши процјена успјешности одржане наставе за оспособљавање.

Члан 17.

Овај програм ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Број: 13.03/345-179/18
1. фебруара 2018. године
Бањалука

Министар,
Неђо Трнинић, с.р.

ПРОГРАМ
ОСПОСОБЉАВАЊА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНОГ ВОЗАЧА МОТОРНОГ ВОЗИЛА

1. Назив Програма	Програм оспособљавања за професионалног возача моторног возила
2. Циљ Програма	Оспособити полазнике за самостално и безбједно обављање послова професионалног возача моторних возила.
3. Наставни садржаји	<p>1. Рационална возиња заснована на прописима из области безбједности саобраћаја Све категорије и поткатегије:</p> <p>1.1. Познавање карактеристика преносног система: - криве које описују обртни момент, снагу и специфична потрошња мотора, - област оптималне употребе бројача обртаја, - дијаграми који дефинишу рад мјењача.</p> <p>1.2. Познавање техничких карактеристика и рада контролних безбједносних уређаја: - специфичне карактеристике кола хидрауличних вакуум серво кочница, - ограничења коришћења кочница и ретардера, - комбиновано коришћење кочница и ретардера, - побољшање коришћења брзине и мјењача, - коришћење инерције возила, - коришћење различитих начина успоравања и кочења на низбрдицама, - поступци у случају неисправности.</p> <p>1.3. Оптимизација потрошње горива Категорије Це, ЦеЕ и поткатегије Це1 и Це1Е:</p> <p>1.4. Утовар возила у складу са правилима о безбједности и одговарајућом употребом возила: - силе које дјелују на возила у покрету, - употреба мјењача у зависности од оптерећења возила и путног профила, - израчунавање корисне носивости возила, - израчунавање укупног обима, - размјештај терета, - посљедице преоптерећења осовине, - стабилност возила и тежиште возила, - врсте паковања и палета.</p> <p>Категорије Де, ДеЕ и поткатегије Де1 и Де1Е:</p> <p>1.5. Осигурање удобности и безбједности путника.</p> <p>1.6. Утовар возила у складу са правилима о безбједности и одговарајућом употребом возила.</p> <p>2. Примјена прописа Све категорије и поткатегије:</p> <p>2.1. Познавање социјалног окружења друмског транспорта и прописа којима је регулисан: - максимално вријеме рада специфично за транспортну индустрију, - принципи примјена важећих прописа из социјалног законодавства и посљедице, - казне у случају неправилне примјене, - неприкладне примјене и квар тахографа, - познавање социјалног окружења друмског транспорта, - права и обавезе возача у смислу почетне квалификације и периодичне обуке.</p> <p>Категорије Це, ЦеЕ и поткатегије Це1 и Це1Е:</p> <p>2.2. Познавање регулативе из области превоза робе: - дозволе за превоз, - обавезе по основу стандардног уговора о превозу робе, - сачињавање нацрта докумената који формирају уговор о превозу, - међународне дозволе за превоз, - обавезе по основу Конвенције о уговорима за међународни друмски превоз робе, - сачињавање нацрта међународне консигнационе ноте, - гранични прелази, - шпедитери, - специјална документа која прате робу.</p> <p>Категорије Де, ДеЕ и поткатегије Де1 и Де1Е:</p> <p>2.3. Познавање регулатива из области превоза путника: - превоз специфичних група путника, - безбједносна опрема у аутобусима, - сигурносни појасеви, - оптерећење возила, - познавање садржаја предвиђених Правилником о стручном оспособљавању возача, условима и поступку издавања легитимације за возача моторних возила.</p>

	<p>3. Здравље, безбједност саобраћаја и животне средине, услуга, логистика Све категорије и поткатегије:</p> <p>3.1. Ризици на путу и незгоде на раду:</p> <ul style="list-style-type: none"> - врста незгода на раду у транспортном сектору, - статистика саобраћајних незгода, - учешће камиона и аутобуса у саобраћајним незгодама, - људске, материјалне и финансијске посљедице. <p>3.2. Способност превенције криминалитета и трговине илегалним имигрантима:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опште информације, - уплетеност возача, - превентивне мјере, - чек листа, - законска акта о одговорности превозника. <p>3.3. Превенција физичких ризика:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ергономски принципи, - кретања и положај који изазивају ризик, - физичка спремност, вјежбање и лична заштита. <p>3.4. Важност физичке и психичке способности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - принципи здраве, избалансиране исхране, - посљедице конзумирања алкохола, дрога или било којих супстанци које утичу на понашање, - симптоми узроци, ефекти умора и стреса, - фундаментално правило основног циклуса одмор – рад. <p>3.5. Процјена ванредних ситуација:</p> <ul style="list-style-type: none"> - понашање у непредвиђеним ситуацијама, - процјена ситуације, - спречавање компликација незгода, - позивање помоћи, - реаговање у случају пожара, - евакуација возног особља камиона и путника у аутобусу, - обезбјеђење безбједности свих путника, - реакције у случају агресије, - основни принципи сачињавања нацрта извјештаја о незгоди. <p>3.6. Усвајање понашања које доприноси повећању имица фирме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - понашање возача и имиџ компаније, - значај стандарда услуга које обезбјеђује возач за компанију, - улога возача, - људи са којима ће возач пословати, - одржавање возила, - организација посла, - комерцијалне и финансијске посљедице спорова. <p>Категорије Це, ЦеЕ и поткатегије Це1 и Це1Е:</p> <p>3.7. Познавање економског окружења друмског превоза робе и организација тржишта:</p> <ul style="list-style-type: none"> - веза између друмског транспорта и других видова транспорта (конкуренција, шпедитери), - различите активности у друмском транспорту (јавни превоз, превоз за сопствене потребе, помоћне транспортне активности), - организација основних врста транспортних компанија и пратећих транспортних активности, - различите транспортне специјалности (друмска цистерна, контролисана температура), - промјене у привреди (уношење различитих услуга које се пружају, железница – друм, подуговарање). <p>Категорије Де, ДеЕ и поткатегије Де1 и Де1Е:</p> <p>3.8. Познавање економских услова друмског превоза и организације тржишта.</p>
4. Облик извођења Програма	Теоретски дио Програма реализује се предавањем у редовној настави, а практични дио практичним радом.
5. Трајање Програма и начин провјере	<p>Трајање програма 280 часова (260 часова теоретске наставе и 20 часова практичног рада).</p> <p>Начин провјере Током оспособљавања врши се стално праћење степена овладаности радним компетенцијама сваког полазника помоћу листа за праћење тока оспособљавања. Провјера савладаности Програма оспособљавања спроводи се полагањем испита провјере, који се организује у просторима гдје се полазник обучавао и условима у којима се полазник обучавао. Оцјену о стеченим прописаним компетенцијама даје испитна комисија. Комисију чине најмање три члана који морају испуњавати исте услове који су предвиђени за наставнике. Испитом провјере провјеравају се стечена теоретска знања и радне компетенције. Испит се вреднује са највише 100 бодова.</p> <p>Провјера стечених теоретских знања обавља се тестом знања, који се полаже писмено и вреднује са највише 50 бодова.</p>

	<p>Тест знања састоји се из два дијела:</p> <p>а) први дио се састоји од питања која укључују избор између понуђених одговора и питања која захтијевају директан одговор или питања која су комбинација те двије врсте и</p> <p>б) други дио се састоји од задатака са практичним примјерима.</p> <p>Провјера стечених радних компетенција обухвата:</p> <p>а) испит за оцјену способности за рационалну вожњу у складу са прописима из безбједности саобраћаја, који траје најмање 90 минута,</p> <p>б) провјеру практичних знања у трајању од најмање 30 минута.</p> <p>Провјера стечених радних компетенција може се оцијенити са највише 50 бодова.</p> <p>Полазник који не положи испит провјере може, без додатног оспособљавања, приступити поновном полагању испита.</p>
<p>6. Кадровски, дидактички, просторни услови за извођење Програма, те знање и вјештине које се стичу завршавањем Програма</p>	<p>Кадровски услови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дипломирани инжењер саобраћаја за комплетан наставни садржај, - дипломирани инжењер машинства за наставни садржај 1. Рационална вожња заснована на прописима из области безбједности саобраћаја. <p>Дидактички услови:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мултимедијална опрема (један рачунар и пројектор). <p>Просторни услови за извођење Програма:</p> <ul style="list-style-type: none"> - учионица опремљена наставним средствима за реализацију теоретске наставе. <p>Знање и вјештине које се стичу завршавањем Програма</p> <p>Полазник ће након завршетка Програма бити оспособљен да:</p> <p>1. Напредна обука рационалне вожње заснована на прописима из области безбједности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - познаје карактеристике преносног система ради његовог најбољег могућег коришћења, - познаје техничких карактеристика и рада контролних безбједносних уређаја, - посједује способност оптимизације потрошње горива, - натовари возило у складу са правилима о безбједности и одговарајућом употребом возила, - обезбједи комфор и безбједност путника. <p>2. Примјењује прописе:</p> <ul style="list-style-type: none"> - познаје социјално окружење друског транспорта и правила којима је регулисан, - познаје регулативу из области превоза робе, - познаје регулативу из области превоза путника. <p>3. Здравље, безбједност саобраћаја и животне средине, услуга и логистика:</p> <ul style="list-style-type: none"> - има развијену свијест о ризику на путу и незгодама на раду, - буде способан за превенцију криминалитета и трговине илегалним мигрантима, - врши превенцију физичких ризика, - има развијену свијест о важности физичке и психичке способности, - врши процјену ванредних ситуација, - усвоји понашање које доприноси имиџу фирме, - познаје економско окружење друског превоза робе и организације тржишта. <p>Након успјешно савладаног Програма оспособљавања стиче се јавна исправа "Увјерење о оспособљавању", у које се уписује податак да је Програм усклађен са Правилником о стручној оспособљености возача, условима и поступку издавања легитимације за возача моторних возила и Директивом 2003/59/EZ.</p>
<p>7. Услови за упис, напредовање и завршетак Програма</p>	<p>Одрасла лица са најмање завршеном основном школом која посједују лџкарско увјерење о здравственим и психофизичким способностима за рад на пословима возача моторних возила.</p> <p>Положен возачки испит одговарајуће категорије, односно возачка дозвола за одговарајуће категорије.</p>
<p>8. Начин евалуације Програма и постигнућа у учењу</p>	<p>На крају оспособљавања учесници су дужни да попуне евалуациони упитник, на основу ког се врши процјена успјешности одржане обуке.</p>